

Bertil Roos död

Den 7 mars 1960 avled efter en tids sjukdom professorn i socialmedicin vid Göteborgs Universitet, med. dr *Bertil Roos*. Han var innehavare av den första socialmedicin-professuren i landet.

Bertil Roos' insatser som forskare, organisator för lärare och läkare är alltför välkända för att kräva någon detaljrik redogörelse. Hela hans livsgärning präglades av hans definition av ämnet socialmedicin:

"Socialmedicin är läran om de sociala faktorernas inverkan på människans hälsotillstånd samt de konsekvenser sjukdom medför för individ och samhälle."

Ett axplock ur hans vetenskapliga produktion visar detta:

— artläggning av

— kariesjukdomens socialmedicinska mönster hos barn

— barnfamiljernas och ålderspensionärernas bostadsförhållanden

— behovet av välfärdsarbete för våra sjömän

— betydelsen av ökade socialmedicinska insatser i samhällsplaneringen.

I avsikt att väcka intresse hos läkare, veterinärer, ingenjörer, sjuksköterskor och hälsovårdsanstmän för tillämpad hygien och socialmedicin arbetade Bertil Roos tidigt för högre utbildning på detta område. Organiserandet och genomförandet av de nordiska hälsovårdskurser som alltsedan 1953 givits i Göteborg var ett led i denna hans strävan. Dessa kurser väckte internationellt ett berättigat intresse.

För att själv nå så stor erfarenhet som möjligt inom sitt ämnesområde företog Bertil Roos ett flertal omfattande studieresor. Därvid och i det internationella hälsovårdsarbetet, i vilket han aktivt deltog, förvärvade han över hela jorden kontakter med institutioner med socialmedicinsk inriktning. Ledande personligheter inom ämnesområdet refererade med respekt till Bertil Roos.

Den förlust den svenska socialmedicinen har gjort med Bertil Roos' bortgång är stor — han var dess självskrivne nestor.

Grundackordet i hans försynt tystlåtna, omutligt rättvisa väsen formades av varmhjärtad trygghet, konstnärlig spontanitet och outtröttlig arbetsiver.

Från vardagens jäkt fann Bertil Roos avkoppling i bl. a. musiken. Kattegatts vågskvalp mot skärgårdens kobbar var också musik för honom. Han älskade sin båt. Något av detta stämningsbehov finnes tolkat i Ebba Lindqvists dikt "Ute i skären", visionärt musiksatt av Gösta Nystroem:

"En dag skall komma, då vinden står stilla,
då darrgräset sjunger och solen somnat.
Då skall vi fara dit ut till de yttersta öarna,
ljuskringflutna,
hägringslysande,
burna på bränningens skum."

Anders Otterland.